

En trosopplæring til livshjelp

Diakoni og trosopplæring

Trosopplæring har vært en sentral utfordring for kirken i 2000 år. På vårt eget kirkelige sakskart har temaet vært hyppig fremme til behandling og fornyelse i langt mer enn 100 år. I århundrer har det vært et nært forhold mellom skolens oppdrag og kirkens trosopplæring. På bakgrunn av endringene i grunnskoleloven og læreplanverket i siste halvdel av forrige århundre oppsto det et stort tomrom i kirkens trosopplæring.

✱ Paul Erik Wirgenes, prosjektleder

En lang kirkelig og politisk prosess førte fram til Stortingets vedtak av "Reform av trosopplæringen" den 27.mai 2003. Reformen starter med et 5 årig prosjektorganisert forsøks og utviklingsarbeid. Prosjektperioden skal legge til rette for en økonomisk opptrapping opp til årlig 250 millioner. I prosjektets første år er det bevilget 30 millioner.

En trosopplæring for alle

Oppdraget som er gitt kirken gjennom Stortingets behandling kan sammenfattes i overskriften "En systematisk og sammenhengende trosopplæring for alle døpte mellom 0 og 18 år med en dimensjoneringsnorm på 315 timer." Gjennom denne reformen utfordres kirken til å ta på alvor at alle døpte hører til kirken. Med alle døpte menes faktisk alle døpte. Ved hver dåp i vår kirke lyder ordene: Sammen med denne menighet og hele vår kirke får dere del i et hellig ansvar: be for barna lære dem selv å be, hjelpe dem til å bruke Guds Ord og den hellige nattverd så de kan bli hos Kristus likesom de ved dåpen er blitt forønet med ham. Reformen vil tydeliggjøre dette felles ansvar vi har og finne måter å forvalte dette på.

Opplæring og diakoni

Det er umulig å skille Jesu undervisning fra hans helbredende tjeneste. Hans forkynnelse hører sammen med hans omsorg og hans unike evne til å formidle verdighet og oppreisning. Det Ntlige læringsbegrep har klare diakonale elementer. I reform av trosopplæringen står dette integrerte læringsbegrepet sentralt. I Stortingsmelding nr 7 (2002-2003) heter det :

Dåpsopplæringa skal utvikle "deira evne til å tolke, meistre og leve sitt liv. Dåpsopplæringa skal gi dei unge livshåp, utvikle deira evne til å møte gode og vonde dagar og til å tru på framtida og egne ressursar. Opplæringa skal byggje ein trygg identitet hos den døypte, stimulere til refleksjon over eigna haldningar og utvikle toleranse og respekt i møte med dei som har ei anna tru eller eit anna livssyn." Et slikt forståelse av læringsbegrepet i denne reformen forutsetter en nærhet til den diakonale tjeneste og de diakonale fagmiljøene.

Opplæring til diakonal handling

I en systematisk og sammenhengende trosopplæring skal kunnskap om diakoni være et viktig element. Kristen tro og vårt ansvar i en såret verden henger nøye sammen. Kristi kjærlighet kan aldri isoleres til tankens og ordenes virkelighet. Kristi kjærlighet søker forpliktende handling. Denne reformen har lokalmenigheten som sentrum. Det er lokalmenigheten som har ansvaret for trosopplæringen og hvor forsøks og utviklingsarbeidet skal skje. Alle lokalmenigheter er invitert inn i denne prosessen. Halvparten av alle landets menigheter har søkt. To tiltak vi ser hos flere kan stå som eksempler på hvordan menighetene kan inkludere opplæring til diakonal handling som en del av reformen:

a. 11 åringene og bo og behandlingssenteret.

Et opplegg hvor 11 åringene lager i stand fest for det lokale sykehjemmet med ulike tilbud. De intervjuer de gamle om deres barndom, konfirmasjonstid og det de husker. Hva lekte de og hvordan lød deres fadervår? Vafler er godt. Og de gamle kjenner glede over de unges nærvær. Hvem er hvems diakon?

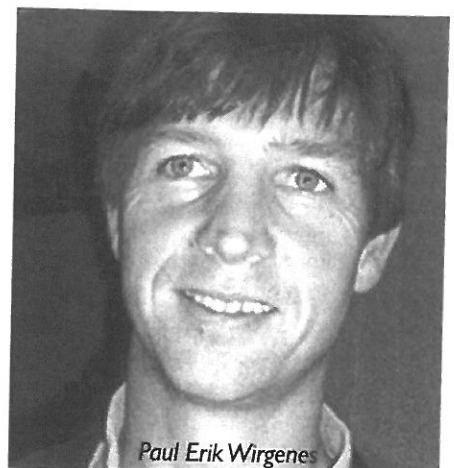
b. I mange ungdomsprosjekt står internasjonalt ansvar sentralt. Vennskap knyttes over grenser og kunnskap om andres livssituasjon kombineres med forpliktende tiltak.

En opplæring for alle

Reformen vil nå alle samtidig som den enkelte er i fokus. Tilretteleggingen av tilbud og oppfølging av barn og unge med særskilte behov er både en kateketisk og diakonal utfordring. Vi trenger faglighet og evne til å identifisere barn og unges livskamp og livsmuligheter. Behovet for en integrert diakonal faglighet i møte med barn og unges livsvirkelighet er stort.

Trengs diakonen i reform av kirkens trosopplæring?

For å lykkes med denne reformen er diakonien og diakonen en helt nødvendig del av kirkens tverrfaglig arbeid. Ut fra den første søknadsbunken fra menighetene ser vi at mange menigheter har langt igjen for å forstå det integrerte læringsbegrep og de diakonale implikasjoner denne reformen har. Det er vårt felles ansvar å gjøre mye med dette.

Paul Erik Wirgenes

Ingen diakoner i teamet for trosopplæring

Teamet som skal ha den sentrale ledelsen av trosopplæringen i Den norske kirke, har fått sin sammensetning. 113 søkere har kjempet om tre stillinger som nå er besatt. En kateketlærer, en prosjektleder fra PR- og kommunikasjonsbransjen, samt en fagperson innen ledelse og administrasjon vil komplettere teamet.

-Vi har fått medarbeidere med høy kompetanse og stort pågangsmot, sier prosjektleder Paul Erik Wirgenes. De tre nytilsatte er kateket Kristine Aksøy Alveng (38), markedsøkonom Kjetil Bondevik (41) og cand. philol. Dag-Håkon Eriksen (31).

Kristine Aksøy Alveng (38)

Alveng er oppvokst i Oslo og bosatt i Nittedal. De siste fem årene har hun vært fakultetslærer ved kateketutdanningen på Menighetsfakultetet.

Tidligere har hun ti års kateketpraksis fra Nittedal og Skedsmo. Alveng har musikk, kristendomskunnskap, pedagogikk og kateketseminaret i fagkretsen sin, og har dessuten en toårig arbeidsveilederutdanning. Hun har vært medlem av sentralstyret i Kateketforeningen og redaktør av bladet "Kateketen".

- Gjennom mitt arbeid med kateketikkfaget har jeg blitt bevisst en utvikling som går i retning av å tenke mer helhetlig om praktisk teologi og om hvilke arenaer og aktører som kan spille sammen i trosformidlingen, sier Kristine Aksøy Alveng. - Mitt engasjement i Den norske kirkes kateketforening har gitt meg en bred kontaktflate i kateketmiljøet som vil være en god ressurs i motivasjons- og oppfølgingsarbeidet med reformen.

Kjetil Bondevik (41)

Bondevik er født i Sogndal og bosatt i Asker. Han er i dag senior prosjektleder i Dinamo, som er et av landets største

PR og kommunikasjonsmiljøer. Han har tidligere bl.a. vært markeds-sjef i et forlag, og har arbeidet som prosjektleder for utvikling av magasiner og fagbøker. Bondevik er

markedsøkonom med utdannelse fra IHM Business School og Handelshøyskolen BI - Senter for lederutdanning. Han har også tatt Menighetsseminaret og har jobbet som menighetsarbeider i en Oslo-menighet. - Reformen er en fantastisk mulighet for lokalmenighetene til å skape dialog og gode relasjoner til barnet og hjemmet, mener Kjetil Bondevik. - Reformen skal ha et bredt nedslagsfelt og åpner for stor kreativitet i bruk i virkemidler. Jeg er opptatt av et utvidet læringsbegrep hvor ren kunnskap ikke er det viktigste, men heller en vektlegging av hva som oppleves og erfares i møte med kirken.

Dag-Håkon Eriksen (31)

Eriksen kommer fra Lørenskog og er bosatt i Oslo. Han underviser i dag i Kristent lederskap og Administrasjon ved Bibelskolen i Staffeldtsgate i Oslo, og har vært ansatt i Normisjon fra 2001. Han driver dessuten et enkeltmannsforetak som tilbyr konsulent-tjenester innen organisasjon, ledelse og undervisning. Eriksen er cand. philol. med hovedfag i kristendom fra

Menighetsfakultetet. Han har også sosialantropologi og organisasjons- og arbeidslivspsykologi i fagkretsen. Han har vært teamarbeider i Russland, Sør-Afrika, Kina og Trinidad og Tobago.

- Jeg har bred erfaring fra ulikt kristent ungdomsarbeid. Det gjør meg åpen for ulike innfallsvinkler som jeg tror trengs for å lykkes med prosjektet, sier Eriksen. - Sammen med mitt engasjement i "Forum for tro og verdier" på Stortinget, har dette gitt meg et nettverk som kan bli nyttig for prosjektet. Samtidig er jeg ikke selv vokst opp i kirken, noe jeg tror vil være en styrke i forhold til breddeperspektivet i reformen.

Reformen

Stortinget vedtok 27. mai 2003 reform av trosopplæringen. Reformen er blitt omtalt som den største reform i Den norske kirke på flere hundre år, og skal føre fram til at alle menigheter i landet utvikler et systematisk tilbud om opplæring til alle døpte mellom 0 og 18 år. Målsettingen er at de skal få Kjennskap til kristen tro og hjelp til livstolkning.

Reformen starter med ein femårig forsøks- og utviklingsfase. Arbeidet er prosjektorganisert og blir ledet av en egen styringsgruppe. Når reformen er ferdig utviklet, vil den ventelig ha en ramme på 250 millioner kroner årlig. Det er bevilget 30 millioner over statsbudsjettet for 2004.

Det sentrale sekretariatet for trosopplæringsreformen består av et team på fem personer. Sekretariatet hører inn under Kirkerådet og holder til Kirkerådets lokaler i Oslo. (Kirkeinfo)